

Odbor za vanjske poslove

2014/2205(INI)

24.6.2015

MIŠLJENJE

Odbora za vanjske poslove

upućeno Odboru za razvoj

o privatnom sektoru i razvoju
(2014/2205(INI))

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za vanjske poslove poziva Odbor za razvoj da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. naglašava da je u skladu s člankom 208. UFEU-a glavni cilj razvojne suradnje EU-a smanjenje i iskorjenjivanje siromaštva te da se ona provodi u okviru načela i ciljeva vanjskog djelovanja Unije; uviđa da siromaštvo ima višestruke i međusobno povezane uzroke, uključujući one gospodarske, političke, sociokultурne ili ekološke prirode te uzroke povezane sa sukobima ili sigurnošću; navodi da je, na temelju članka 3. stavka 5. Ugovora o Europskoj uniji (UEU), cilj EU-a u odnosima s ostatkom svijeta doprinositi održivom razvoju, solidarnosti i uzajamnom poštovanju, slobodnoj i poštenoj trgovini, iskorjenjivanju siromaštva i zaštiti ljudskih prava te da privatni sektor može doprinijeti održivom, učinkovitom i dugoročnom razvoju; nadalje ističe da se razvojnom suradnjom EU-a nastoji promicati ljudska prava te širiti i jačati demokraciju, dobro upravljanje i vladavinu prava; stoga ističe da razvojna suradnja mora biti vodena tim ciljevima; podsjeća da ciljeve razvojne suradnje treba uzeti u obzir pri provedbi politika EU-a koje bi mogle utjecati na zemlje u razvoju; smatra da je gospodarski razvoj ključan za iskorjenjivanje siromaštva te da je napredak u tom području neophodan ako se do 2030. želi ostvariti cilj okončanja ekstremnog siromaštva; dodatno podupire težnje milenijskih razvojnih ciljeva kao okvira za smanjenje siromaštva i ostvarenje drugih nastojanja, uključujući poboljšanje zdravlja i obrazovanja;
2. pozdravlja zaključke Vijeća od 12. prosinca 2014. o snažnijoj ulozi privatnog sektora u razvojnoj suradnji; slaže se sa zaključcima da „privatni sektor postaje sve aktivniji dionik u području razvoja“ te s „potrebom jačanja uloge privatnog sektora u provedbi budućih ciljeva održivog razvoja“ na temelju načela učinkovitosti pomoći;
3. ističe potencijal doprinosa privatnog sektora dugoročnom održivom razvoju i naglašava moguću dodanu vrijednost EU-a u partnerstvu s privavnim sektorom pri ostvarivanju razvojnih ciljeva;
4. podupire rad Udruženja europskih institucija za financiranje razvoja (EDFI) s obzirom na to da njegove članice osiguravaju kapital za poduzeća u zemljama u razvoju preko izravnih ulaganja u trgovačka društva, kao i neizravno ulaganjem u lokalne komercijalne banke i privatni kapital na tržištima u nastajanju, fokusirajući se na mikropoduzeća te mala i srednja poduzećima); apelira na Komisiju da pri svojem financiranju i suradnji da prednost toj vrsti programa jer je privatni sektor u zemljama u razvoju od iznimne važnosti;
5. poziva na razvijanje djelotvornijih standarda transparentnosti i odgovornosti za tehnološka poduzeća u EU-u u vezi s izvozom tehnologija koje se mogu upotrijebiti za kršenje ljudskih prava, za podupiranje korupcije ili za djelovanje protiv sigurnosnih interesa EU-a;
6. naglašava da razvojna politika ne može postići te ciljeve kao samostalna politika, nego mora biti integrirana u širi pristup koji obuhvaća vanjsku i sigurnosnu politiku, trgovinsku politiku i sve druge instrumente politike vanjskog djelovanja; napominje da je usklađenost

između tih različitih grana vanjskog djelovanja EU-a od ključne važnosti;

7. naglašava potrebu za razmatranjem načina na koje se privatni sektor može dodatno uključiti u okvir Europske politike susjedstva kako bi pridonio ostvarenju gospodarskog rasta i otvaranju radnih mjesta u susjedstvu Europe, primjerice razmjenom stručnog znanja u pogledu omogućivanja pristupa kapitalu;
8. napominje da je razvoj prvenstveno odgovornost države, da okvir za razvojnu pomoć moraju uspostaviti vlade i da je to u prvom redu zadatak javnog sektora, ali ističe da smanjenje siromaštva iziskuje ne samo javnu politiku, već i sudjelovanje privatnog sektora; napominje, priznajući da glavni cilj privatnog sektora u skladu s načelima tržišne ekonomije nije smanjenje siromaštva i jednakost, već ostvarivanje dobiti, da privatni sektor usprkos tomu ima važan utjecaj na društvo i da sudjelovanje privatnog sektora u razvojnim ciljevima stoga mora biti pomno osmišljeno uz poseban naglasak na društveno odgovornom poslovanju; s tim u vezi traži od svih poduzeća u EU-u da ispunjavaju svoje obveze društveno odgovornog poslovanja u pogledu poštovanja ljudskih prava u skladu s vodećim načelima UN-a; apelira na EU da traži načine za jačanje društveno odgovornog poslovanja;
9. naglašava da bi privatni sektor trebao biti uključen u razvojnu politiku i projekte EU-a pod uvjetom da sve uključene strane u cijelosti razumiju i prepoznaju različite uloge dionika privatnog i javnog sektora; ističe da se javno-privatna partnerstva u okviru razvojnog plana za razdoblje nakon 2015. moraju snažno usmjeriti na smanjenje siromaštva; naglašava da je potpuno funkcionalno tržišno gospodarstvo, koje se temelji na vladavini prava, i dalje važan pokretač gospodarskog i društvenog razvoja te da bi se to trebalo odražavati u razvojnoj politici EU-a; napominje da bi javno-privatna partnerstva, kombinirano financiranje i mikrozajmovi mogli biti važni instrumenti za smanjenje siromaštva i poticanje gospodarskog rasta, inovacija i otvaranja radnih mjesta, no da ih je potrebno temeljito analizirati u pogledu učinaka na razvoj, odgovornosti i transparentnosti; naglašava, međutim, da je izgradnja endogenog privatnog sektora s lokalnim mikropoduzećima, MSP-ovima i lokalnim vrijednosnim lancima važna za otvaranje radnih mjesta i izvor prihoda od poreza u zemljama u razvoju s obzirom na to da su domaća mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća zaslužna za većinu radnih mjesta u zemljama u razvoju; pozdravlja preporuku Vijeća da se stavi veći naglasak na potporu mikropoduzećima te malim i srednjim poduzećima;
10. pozdravlja „Okvir za suradnju poduzeća s Ujedinjenim narodima”, u kojemu se naglašava da je snažan privatni sektor koji osigurava gospodarski rast ključan za ostvarenje milenijskih razvojnih ciljeva te da privatni sektor „bitno pridonosi zajedničkom gospodarskom, društvenom i ekološkom napretku”;
11. smatra da su javni i privatni sektor najučinkovitiji kada zajednički rade na stvaranju zdravog okružja za ulaganje i poslovnu aktivnost te temelja za gospodarski rast;
12. napominje da nijedna zemlja nije uspjela iskorijeniti siromaštvo bez gospodarskog rasta te da se bez njega nijedna zemlja neće oslobođiti ovisnosti o pomoći; smatra, osim toga, da je privatni sektor ključan pokretač gospodarskog rasta te da može znatno pridonijeti iskorjenjivanju siromaštva i višim životnim standardima otvaranjem većeg broja radnih mjesta bolje kvalitete, osiguravanjem većih plaća te pružanjem boljih i pristupačnijih roba

i usluga;

13. pozdravlja uključivanje privatnog sektora u OECD-ov forum na visokoj razini o učinkovitosti pomoći; posebno pozdravlja inicijative u tom kontekstu poduzete u pogledu inovativnih načina iskorištavanja finansiranja razvoja iz privatnog sektora i zajedničku izjavu iz Busana iz 2011. godine o „Širenju i jačanju javne i privatne suradnje za sveobuhvatan, uključiv i održiv rast”;
14. ističe da strukturne i institucionalne reforme, poduprte dobrom provedbom politike te pravednim zakonima, pravima i propisima, mogu djelovati kao katalizator za ulaganja privatnog sektora i rast izvoza, što će zauzvrat pridonijeti razvojnim ciljevima i smanjenju siromaštva;
15. pozdravlja ulogu koju ulaganje inozemnog privatnog sektora u zemlje u razvoju ima za ubrzanje domaćeg razvoja; dodatno ističe važnost poticanja odgovornog ulaganja kojim se podupiru lokalna tržišta i pomaže smanjiti siromaštvo;
16. pozdravlja činjenicu da se udio nevezane bilateralne pomoći stalno povećava, no izražava zabrinutost zbog nastavljanja službenih i neslužbenih oblika vezane pomoći¹; poziva EU i njegove države članice da provedu svoje obveze u okviru Europskog konsenzusa o razvoju za „promicanje dodatne nevezane pomoći koja nadilazi postojeće preporuke OECD-a”; naglašava potencijal za ostvarivanje rasta koju ima daljnja nevezana pomoć koja bi bila od koristi za lokalne industrije u zemljama u razvoju; traži povećanje realne pomoći i održivu izgradnju regionalnih/lokalnih vrijednosnih lanaca; poziva na daljnje osnaživanje lokalnih dionika i stavljanje naglaska na izgradnju održivih regionalnih/lokalnih vrijednosnih lanaca; ističe važnost lokalne i regionalne odgovornosti, vlastitih nacionalnih strategija i programa reformi partnerskih zemalja, uključenosti razvojnih projekata i dodane vrijednosti dobivene osiguravanjem lokalnih lanaca opskrbe; smatra da razvojna politika ima važnu ulogu u rješavanju temeljnih uzroka trenutačnih migracijskih tokova prema EU-u;
17. naglašava potrebu za snažnim zakonodavstvom o vlasničkim pravima kako bi se zaustavilo prisvajanje zemljišta, odnosno situacija kada kupnja velikih površina zemljišta u zemljama u razvoju rezultira ozbiljnim kršenjem ljudskih prava, posebno prava autohtonih zajednica, i/ili uzrokuje ozbiljnu štetu prirodnom okolišu; pozdravlja pokretanje programa EU-a u za jačanje upravljanja zemljištem u afričkim zemljama 2014. godine; ističe važnost potpune transparentnosti i odgovornosti aktivnosti trgovačkih društava i finansijskih institucija iz EU-a pri velikim ulaganjima u agroposlovanje i kupnji zemljišta u zemljama u razvoju; podsjeća da bi zaštita ljudskih prava, jednakost spolova, socijalna kohezija te borba protiv nejednakosti trebale ostati u središtu razvojnih aktivnosti; podsjeća da je potrebno poštovati dogovorene međunarodne standarde kao što su standardi Međunarodne organizacije rada i vodeća načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima te apelira na Komisiju da preuzme inicijativu i izradi jasno definirani okvirni sporazum kojim će regulirati sve sporazume o partnerstvu s privatnim sektorom u skladu s načelima i standardima društveno odgovornog poslovanja; ističe da bi poštovanje ljudskih prava trebalo postati poslovnim imperativom; hitno traži obvezujuće međunarodne propise za poduzeća u vezi s poštovanjem ljudskih prava, radnog prava, prava na zdravlje i

¹ ActionAid (2005.): Real Aid – Plan za uspjeh pomoći, str. 4.

sigurnost na radnom mjestu te standarda o očuvanju okoliša;

18. podupire obveze skupine G8 u pogledu poreza, transparentnosti i trgovine koje potiču gospodarski razvoj, uključujući provedbu međunarodno dogovorenih smjernica za promicanje dobre poslovne prakse i zaštitu posjedovanja zemljišta i vlasničkih prava; traži da europski napor u pogledu razvoja imaju važnu ulogu u provedbi vodećih načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima, uključujući rad s europskim poduzećima i ulagačima kako bi se osigurala potpuna usklađenost s vodećim načelima i smjernicama OECD-a za multinacionalna poduzeća u pogledu njihovih poslovnih aktivnosti i opskrbnih lanaca u zemljama u razvoju; poziva Komisiju da se zauzme za prijedlog ulagača i drugih dionika u smislu podupiranja obvezujućih propisa prema kojima poduzeća podnose izvješća o društvenim, ekološkim i ljudskim pravima, u skladu s direktivom EU-a o nefinancijskom izvješćivanju, a koji su sadržani u jednom od predloženih novih ciljeva UN-a za održivi razvoj;
19. poziva EU i države članice da pruže potporu zemljama u razvoju u vezi s prikupljanjem sredstava, na primjer s pomoću nacionalnih poreznih sustava, te u vezi sa suzbijanjem ilegalnih finansijskih tokova i korupcije zbog kojih zemlje u razvoju bilježe godišnji gubitak od nekoliko milijardi eura¹, što je nekoliko puta više od ukupnog iznosa službene razvojne pomoći; poziva EU, njegove države članice, sve organizacije te razvijene zemlje i zemlje u razvoju koje su potpisnice Partnerstva iz Busana za učinkovitu razvojnu suradnju iz 2011. da poštuju svoju obvezu o jačanju napora za borbu protiv korupcije i ilegalnih finansijskih tokova; poziva Komisiju da u okviru te strategije primjeni dosljedan pristup koji obuhvaća glavne postojeće propise o transparentnosti, borbi protiv izbjegavanja plaćanja poreza i utaje poreza, obračunu i nadzoru nad velikim ekstraktivnim industrijama; s tim u vezi poziva na dodatne mjere kojima bi se zajamčilo da su korporacije odgovorne zemljama u kojima posluju; poziva na izradu djelotvornih međunarodnih pravila za suzbijanje izbjegavanja plaćanja poreza i utaje poreza, tj. „Planu djelovanja za borbu protiv utaja poreza i poreznih prijevara”;
20. poziva na veću transparentnost u financiranju u cilju pomoći u suzbijanju korupcije i ilegalnih finansijskih tokova, uključujući razvijanjem poštenih i djelotvornih poreznih sustava;
21. naglašava da se financiranjem razvoja moraju ojačati raspoloživi resursi za promicanje ravnopravnosti između žena i muškaraca, prava žena i osnaživanje žena, kao i za ukidanje rada djece; ističe da bi privatni sektor mogao imati važnu ulogu u tom pogledu;
22. ustraje u tome da bi EU i njegove države članice trebale očuvati svoju ulogu kao glavni donatori razvojne pomoći te imati vodeću ulogu u podupiranju međunarodnih obveza u području održivog razvoja; poziva države članice da ispune obvezu stavljanja na raspolaganje 0,7 % BDP-a za službenu razvojnu pomoć; ističe da se privatna sredstva ne smiju upotrebljavati za umjetno povećanje doprinosa; ističe da je potrebno dodatno razviti inovativne finansijske mehanizme čiji je cilj mobilizirati dodatna sredstva za razvoj iz privatnog sektora, uz postojeću službenu razvojnu pomoć, poštajući pritom u potpunosti načela dodatnosti, transparentnosti, odgovornosti, učinkovitog izvješćivanja, vlasništva i

¹ Eurodad: Davanje jednom, a uzimanje drugom rukom – uloga Europe u bijegu kapitala povezanog s porezom iz zemalja u razvoju, str. 6.

- usklađivanja s prioritetima partnerskih zemalja;
23. pozdravlja diferencirani pristup Komisije vrlo raznolikom privatnom sektoru, koji se kreće od mikropoduzeća do velikih korporacija; poziva na diferencirani pristup prema najmanje razvijenim i osjetljivim državama;
 24. poziva EU da nastavi aktivno sudjelovati u raspravama o programu za razdoblje nakon 2015., uzimajući pritom u obzir mogućnosti i izazove koji proizlaze iz bliskijeg partnerstva s dionicima privatnog sektora.

REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U ODBORU

Datum usvajanja	23.6.2015
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Lars Adaktusson, Michèle Alliot-Marie, Petras Auštrevičius, Mario Borghezio, Elmar Brok, Klaus Buchner, James Carver, Fabio Massimo Castaldo, Lorenzo Cesa, Javier Couso Permuy, Arnaud Danjean, Mark Demesmaeker, Georgios Epitideios, Anna Elžbieta Fotyga, Eugen Freund, Michael Gahler, Richard Howitt, Manolis Kefalogiannis, Tunne Kelam, Afzal Khan, Janusz Korwin-Mikke, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, İlhan Kyuchyuk, Arne Lietz, Barbara Lochbihler, Sabine Lösing, Andrejs Mamikins, David McAllister, Francisco José Millán Mon, Pier Antonio Panzeri, Demetris Papadakis, Ioan Mircea Pașcu, Vincent Peillon, Kati Piri, Andrej Plenković, Cristian Dan Preda, Jozo Radoš, Alyn Smith, Charles Tannock, Eleni Theocharous, László Tőkés, Ivo Vajgl, Johannes Cornelis van Baalen, Geoffrey Van Orden, Hilde Vautmans, Boris Zala
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Luis de Grandes Pascual, Tanja Fajon, Neena Gill, Takis Hadjigeorgiou, Antonio López-Istúriz White, Fernando Maura Barandiarán, Miroslav Poche, Miloslav Ransdorf, Marietje Schaake, Traian Ungureanu, Bodil Valero
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 200. st. 2.	Biljana Borzan, Victor Boştinaru, Marisa Matias, Luděk Niedermayer, Jean-Luc Schaffhauser, Patricija Šulin